

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 24. 11. 1975   Časová verzia predpisu účinná od: 1. 9.1994 do: 31.12.1996

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

128

VYHLÁŠKA

Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí

z 20. novembra 1975,

ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí ustanovuje podľa § 172 ods. 1 až 5 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon“) po dohode s federálnymi ministerstvami národnej obrany, vnútra a poľnohospodárstva a výživy, s ministerstvami práce a sociálnych vecí a spravodlivosti republík, s ostatnými zúčastnenými ústrednými orgánmi a s Ústrednou radou odborov, a pokiaľ ide o dôchodok za výsluhu rokov, aj po dohode s ministerstvami kultúry republík a podľa zásad určených vládou Československej socialistickej republiky:

§ 132

Pracovné uplatnenie

K § 85 a 87 zákona

(1) Výber vhodných pracovných miest pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vykonáva kvalifikovaný pracovník poverený organizáciou so závodným obvodným lekárom, prípadne s územným obvodným lekárom alebo s iným lekárom určeným riaditeľom okresného ústavu národného zdravia za účasti funkcionára základnej organizácie Revolučného odborového hnutia, prípadne obdobného orgánu členov výrobného družstva, a ak ide o jednotné roľnícke družstvo, za účasti člena sociálnej komisie tohto družstva; zástupca národného výboru sa vždy môže zúčastniť na tomto výbere.

(2) Plánom zamestnanosti občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou príslušný národný výbor určí organizácii, koľko občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou je povinná zamestnávať na vhodných pracovných miestach; pritom prihliada na potreby národného hospodárstva a na miestne podmienky. Ústredným orgánom, národným výborom, súdom, prokuratúram, rozpočtovým organizáciám federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra, ministerstiev vnútra a spravodlivosti republík a spoločenským organizáciám sa plán zamestnanosti občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou neurčuje.

(3) Technickými a organizačnými opatreniami zabezpečujú organizácie na svoj náklad najmä potrebnú úpravu pracovných podmienok (napr. zamestnávanie na skrátený pracovný čas), úpravu pracovísk, zriadenie chránených dielní (pracovísk), prípravu na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a zvyšovanie kvalifikácie týchto občanov pri výkone ich pravidelného zamestnania.

(4) Národné výbory v spolupráci s orgánmi výrobného družstevníctva dbajú, aby zloženie členskej základne v družstvách invalidov zodpovedalo vzorovým stanovám; v spolupráci s orgánmi

zvázov invalidov dbajú, aby v ich hospodárskych zariadeniach boli prevažne zamestnávajúci občania so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím (§ 88 zákona) a aby iní pracujúci boli v týchto zariadeniach zamestnávajúci, len pokiaľ je to na prevádzku nevyhnutne potrebné.

§ 133

Zabezpečenie pracovného pomeru

K § 86 zákona

(1) Pri rozhodovaní o návrhu organizácie na udelenie predchádzajúceho súhlasu na rozviazanie pracovného pomeru výpoveďou s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou okresný národný výbor⁴⁴⁾ prihliada najmä,

- a) či možno pracujúceho previesť na iné vhodné pracovné miesto v organizácii, a to prípadne po predchádzajúcej príprave na pracovné uplatnenie,
- b) či možno pracujúcemu zaobstarať vhodné zamestnanie v inej organizácii,
- c) na sociálne pomery pracujúceho.

Národný výbor môže organizácii uložiť, aby vykonala vhodné opatrenia, ktoré umožnia zotrvanie občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v pracovnom pomere.

(2) Organizácia je povinná predbežne oznámiť národnému výboru, kedy sa má skončiť pracovný pomer s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou iným spôsobom ako výpoveďou danou organizáciou, a oznámiť dôvody.

(3) Organizácia, v ktorej je vhodné miesto (§ 132), smie odmietnuť dohodnutie pracovného pomeru občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorého jej odporučil národný výbor, len vtedy, ak

- a) občan nemá odbornú spôsobilosť vyžadovanú povahou pracovného miesta a organizácia mu nemôže poskytnúť prípravu na pracovné uplatnenie, alebo
- b) nespĺňa ostatné podmienky vyžadované povahou práce a pracovisko, alebo
- c) jeho prijatie by bolo v rozpore so všeobecnými predpismi o vzniku pracovného pomeru.

(4) Organizácie je povinná oznámiť národnému výboru dôvody, pre ktoré sa odmietla dohodnúť o pracovnom pomere s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý jej bol odporúčaný na prijatie. Ak národný výbor nesúhlasí s dôvodmi odmietnutia, rozhodne o povinnosti organizácie prijať občana so zmenenou pracovnou schopnosťou do zamestnania.⁴⁵⁾

§ 134

Starostlivosť o mladistvých

K § 87 zákona

(1) Organizácie sú povinné prijímať na miesta vyhradené pre mladistvých občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou prednostne týchto mladistvých. Školy prednostne prijímajú mladistvých občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, v súlade s odporúčením národného výboru, ak mladiství spĺňajú aj ostatné podmienky na prijatie na štúdium.

(2) Mladistvým občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou sa počas prípravy na pracovné uplatnenie vo výcvikových strediskách alebo zariadeniach národných výborov poskytuje stravovanie, prípadne bývanie bezplatne.

§ 139 Povinnosti organizácií

K § 90 zákona

(1) Organizácie dopĺňajú stav svojich kvalifikovaných pracovníkov prednostne občanmi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorým poskytli prípravu na pracovné uplatnenie.

(2) Organizácie prednostne zadávajú domácku a príležitostnú prácu občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(3) Organizácia je povinná do troch dní ohlásiť príslušnému národnému výboru dojednanie a skončenie pracovného (učebného) pomeru s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou; v tej istej lehote je povinná ohlásiť uvoľnené miesta uvedené v zozname vhodných pracovných miest pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a do ôsmich dní odo dňa doručenia ohlásenia národnému výboru tieto miesta nesmie obsadiť bez súhlasu príslušného národného výboru.

(4) Evidencia, ktorú vedú organizácie o svojich pracujúcich, ktorí sú občanmi so zmenenou pracovnou schopnosťou, obsahuje najmä osobné údaje, bydlisko, označenie rozhodnutia, podľa ktorého sa pracujúci považuje za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, a údaje o pôvodnej kvalifikácii, o poskytnutej príprave na pracovné uplatnenie a o druhu vykonávanej práce s označením pracoviska, prípadne o druhu dôchodku, ktorý pracujúci poberá.

Čl. II

Zvýšenie dôchodku podľa čl. I č. 3 tejto vyhlášky sa vykonávajú na žiadosť najskôr od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky.

Čl. II

1. Pre rozhodovanie o výplate príspevku na úhradu za užívanie bytu vojaka, náhrady ušlej pracovnej odmeny člena jednotného roľníckeho družstva (čl. I č. 2) a zvýšenia na manželku k príspevku pred umiestnením do zamestnania za mesiac august a september 1979 platia sumy určené v čl. I. Ak sa podmienky na tieto dávky za uvedené mesiace nespĺnili len preto, že sa prekročila hranica príjmu ustanovená doterajšími predpismi, vyplatia sa tieto dávky späťne, ak sú určené podmienky splnené včítane úpravy podľa čl. I.
2. Príspevok pred umiestnením do zamestnania a príspevok po čas prípravy na pracovné uplatnenie poskytovaný občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou vo veku do 18 rokov patrí za mesiace august a september 1979 vo výške 190 Kčs mesačne.

Čl. II

(1) Vernostné prídavky baníkov, mzdy a odmeny členov záchranných zborov pri zásahoch v banských revíroch a mzdy a odmeny nevidomých občanov [§ 14 ods. 1 písm. a) č. 6] vyplatené pred 1. januárom 1980 sa započítavajú do hrubých zárobkov na účely dôchodkového zabezpečenia, aj keď tieto príjmy nepodliehali dani zo mzdy. Pracujúcim, ktorým sa dôchodok v období od 1. januára 1977 do 31. decembra 1979 už priznal, sa na žiadosť upraví výška dôchodku podľa predchádzajúcej vety, a to najskôr od splátky dôchodku splatnej v januári 1980.

(2) V roku 1980 sa pre výpočet mesačného preddavku (§ 145b) určuje príspevok na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia za člena družstva v jednotnej výške a vypočítava sa z priemerného ročného príjmu pripadajúceho na člena družstva dosiahnutého v roku 1979.

Čl. II

- (1) Za primeraný mesačný zárobok (hrubý zárobok) učňov, študentov, žiakov a občanov so

zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúcich sa na pracovné uplatnenie (čl. I č. 9) sa považuje suma 1400 Kčs, a ak ide o občanov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách (čl. I č. 4), suma 1750 Kčs aj za obdobie pred dňom účinnosti tejto vyhlášky, ak nárok na dôchodok vznikol po 31. 1. 1982.

(2) Zvýšenie dôchodku podľa čl. I č. 12 tejto vyhlášky sa uskutoční na žiadosť najskôr od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky.

Čl. II

Prechodné ustanovenia

(1) Ak skutočnosti rozhodujúce pre poskytovanie nemocenského alebo peňažnej pomoci v materstve občanov poskytujúcich služby nastali pred 1. januárom 1984 a trvajú i po tomto dátume, posudzuje sa nárok na ich poskytovanie podľa tejto vyhlášky; dávky však patria najskôr od 1. januára 1984.

(2) Ak sa priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vymeriava dôchodok, zisťuje aj za obdobie pred 1. januárom 1984, určia sa hrubé zárobky podľa tejto vyhlášky.

(3) Pri určení priemerného mesačného zárobku umelca sa prihliada aj na príjmy z umeleckej činnosti dosiahnuté pred účinnosťou tejto vyhlášky za čas, keď bol zabezpečený dobrovoľne.

(4) Starobný dôchodok priznaný pred účinnosťou tejto vyhlášky z priemerného mesačného zárobku, do ktorého nebol zahrnutý príjem dosiahnutý z umeleckej činnosti v čase, keď bol umelec zabezpečený dobrovoľne len preto, že nespĺňal podmienku 10 rokov nepretržitého zabezpečenia podľa druhého dielu druhej časti vyhlášky, vypočíta sa novo z priemerného mesačného zárobku, pri určení ktorého sa prihliadne aj na príjem dosiahnutý umelcom v čase, keď bol zabezpečený dobrovoľne a ak dobrovoľné zabezpečenie trvá ku dňu účinnosti tejto vyhlášky. Novovypočítaný starobný dôchodok sa prizná na žiadosť, najskôr však odo dňa účinnosti tejto vyhlášky.

Čl. II

(1) Pre žiakov stredných odborných učilíšť a osobitných odborných učilíšť, s ktorými bola uzavretá učebná zmluva pred 1. septembrom 1984,⁸⁷⁾ a pre pracujúcich, ktorí sa pred týmto dátumom pripravovali v učebnom pomere, platí, pokiaľ ide o zápočet učebného pomeru ako doby zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie a o zápočet hrubých zárobkov dosiahnutých zo zamestnania v učebnom pomere, doterajšie predpisy. To isté platí, pokiaľ ide o vylúčenie doby učebného pomeru z obdobia, z ktorého sa vypočítava priemerný mesačný zárobok.

(2) Povinnosti viesť záznamy a podávať hlásenia na účely sociálneho zabezpečenia má u žiakov stredných odborných učilíšť a osobitných odborných učilíšť, s ktorými bola uzavretá učebná zmluva pred 1. septembrom 1984, organizácia, ktorá so žiakom dojednala učebný pomer; ak výchovu tohto žiaka zabezpečuje iná organizácia,⁸²⁾ je táto organizácia povinná oznámiť všetky potrebné údaje organizácii, s ktorou je tento žiak v učebnom pomere.

Čl. II

Prechodné ustanovenia

(1) Umelcom, ktorí pred účinnosťou tejto vyhlášky spĺňali podmienky pre dobrovoľné zabezpečenie, ale neboli účastní na tomto zabezpečení len preto, že sa na zabezpečenie neprihlásili, a ktorí sa po dni účinnosti tejto vyhlášky na zabezpečenie dodatočne prihlásia, vzniká dobrovoľné zabezpečenie najskôr 1. januárom 1985, pokiaľ k tomuto dňu spĺňali ustanovené podmienky. Ak sa však priemerný mesačný zárobok umelca určí po dni účinnosti tejto vyhlášky, prihliada sa pritom aj na príjmy dosiahnuté podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov z umeleckej činnosti vykonávanej pred účinnosťou tejto vyhlášky v čase, keď sa splnili podmienky pre dobrovoľné zabezpečenie, ale umelec sa na

zabezpečenie neprihlásil.

(2) Nemocenské a peňažná pomoc v materstve vyplácané umelcom a občanom poskytujúcim služby na základe povolenia národného výboru vo výške ustanovenej podľa doterajších predpisov sa upraví podľa čl. I č. 6, 8 a 9 bez žiadosti odo dňa účinnosti tejto vyhlášky.

(3) Pre úpravu alebo priznanie zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť (čl. I č. 12) podľa § 47 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 73/1982 Zb., platia ustanovenia čl. II ods. 2 a 3 zákona č. 56/1984 Zb. obdobne s tým, že úprava alebo priznanie sa vykoná na žiadosť najskôr od splátky za mesiac september 1984.

(4) Zvýšenie dôchodkov podľa čl. I čl. 13 tejto vyhlášky sa vykoná na žiadosť najskôr od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky.

Čl. II

Prechodné ustanovenia

Dôchodky vyplácané ku dňu účinnosti tejto vyhlášky, ktoré boli upravené ako jediný zdroj príjmu, sa zvýšia podľa čl. I č. 13 bez žiadosti od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky. Dôchodky, ktoré dosiaľ neboli upravené ako jediný zdroj príjmu a nedosahujú uvedenú výšku, sa upraví na žiadosť najskôr od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky.

44) § 50 Zákonníka práce.

45) § 5 vládneho nariadenia č. 92/1958 Zb., ktorým sa vykonáva zákon č. 70/1958 Zb. o úlohách podnikov a národných výborov na úseku starostlivosti o pracovné sily.

52) § 229 ods. 2 Zákonníka práce.

87) Účinnosť zákona č. 29/1984 Zb.

